

KARMSUND MARITIME EIDE AS
Postboks 484
4291 KOPERVIK

Oslo, 13.09.20233

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/11473

Saksbehandler:
Jeanette Beckius

Vedtak i klagesak om pålegg om å utarbeide tiltaksplan for forurenset sjøbunn ved Karmsund Maritime Eide AS i Karmøy kommune

Vi viser til Karmsund Maritime Eide AS' klage på Statsforvalteren i Rogalands vedtak 2. september 2021. Klagesaken ble oversendt fra Statsforvalteren til Miljødirektoratet 28. september 2021.

Vedtak

Miljødirektoratet opphever Statsforvalteren i Rogalands vedtak mot Karmsund Maritime Eide AS om å utarbeide en tiltaksplan for opprydding i forurenset sjøbunn ved eiendom gnr. 68 bnr. 14 m.fl. i Karmøy kommune. Saken sendes tilbake til Statsforvalteren for ny behandling etter forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren i Rogaland påla 2. september 2021 Karmsund Maritime Eide AS etter forurensningsloven § 51 å utarbeide en tiltaksplan for opprydding i forurenset sjøbunn ved gnr. 68 bnr. 14 med flere. I henhold til pålegget er målsetningen med tiltaksplanen å klarlegge hva som må gjøres for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av forurensningen slik at det ikke er fare for helse og/eller miljø på kort og lang sikt. Statsforvalteren skriver i pålegget at de ser det som naturlig at tiltaksplanen bygger på eksisterende undersøkelser og vurderinger som er gjort i området, og at avgrensningen av tiltaksområdet bør omfatte området som er indikert som influensområde i figur 2 i pålegget. Karmsund Maritime Eide AS klaget på pålegget i brev av 7. september 2021. Statsforvalteren oversendte 28. september 2021 klagen til Miljødirektoratet for behandling. Statsforvalteren har, med hjemmel i forvaltningsloven § 42, gitt utsatt iverksetting av pålegget inntil klagen er ferdig behandlet.

Eiendommen til Karmsund Maritime Eide AS ligger i Eidsbotn like ved en annen eiendom med tidligere slipp- og verftsaktivitet, der Stølebuktvegen Eiendom AS er grunneier. 27. juli 2021 påla Statsforvalteren Stølebuktvegen Eiendom AS å utarbeide tiltaksplan for opprydding i forurenset

sjøbunn ved sin lokalitet. Også dette vedtaket er påklaget og oversendt Miljødirektoratet for klageavgjørelse.

I 2012 ble grunnen på eiendommen og sjøbunnen utenfor undersøkt av COWI på oppdrag av Karmsund Maritime Eide AS etter pålegg fra Statsforvalteren. Ved samme tid ble også grunnen på eiendommen til Stølebuktvegen Eiendom AS og sjøbunnen utenfor undersøkt etter pålegg fra Statsforvalteren. Undersøkelsene i sjø er gjennomført i et avgrenset område som ifølge rapporten er de antatte influensområdene til de to lokalitetene. Resultatene fra undersøkelsene viser at sjøbunnen utenfor begge lokaliteter er forurenset og i dårlig miljøtilstand.

Undersøkelsene utenfor eiendommen til Karmsund Maritime Eide AS viser at sedimentene er forurenset av høye konsentrasjoner av kobber, kvikksølv, bly, sink, TBT, PCB, PAH16 og enkeltforbindelser av PAH. Rapporten viser til at forurensningstilstanden i sedimentene er ganske lik i hele influensområdet. De høyeste konsentrasjonene er påvist i prøver tatt direkte utenfor slippområdet. Prøven som er tatt lengst vest i for eiendommen viste noe lavere konsentrasjoner for de fleste stoffer, men hadde samtidig de høyeste konsentrasjonene av TBT og kvikksølv. Risikovurderingen viser at forurensningen i sedimentene utgjør en risiko for human helse, økologiske effekter og spredning av forurensningen. COWI peker i rapporten på at det er sannsynlig at det er flere kilder til forurensningen. Det vises til at en eventuell tiltaksvurdering av området bør være helhetlig, og gjennomføres etter at det forurensede sedimentarealet er avgrenset og aktive kilder til forurensning i Eidsbotn er kartlagt og fjernet. Det anbefales at det gjennomføres en kartlegging og risikovurdering av hele Eidsbotn.

Rapporten anbefaler også at det gjennomføres tiltak i slippområdet på eiendommen til Karmsund Maritime Eide AS der risikovurderingen viste at det var fare for spredning av miljøgifter fra grunnen til sjøen, for å hindre ytterligere spredning til resipienten. I 2016 gjennomførte Karmsund Maritime Eide AS oppryddingstiltak og utfylling i sjø i slippområdet etter pålegg og tillatelse fra Statsforvalteren.

Klagers argumenter

Klager ber om at pålegget trekkes og viser til at pålegget er en urett som vil medføre en kostnadsbelastning.

Klager viser til at, for å utføre en god områdeplanlegging, må det ses på helhetsbildet i området. Det hjelper lite hvis klager rydder opp når aktiviteten ellers i området påfører forurensning fra spyling og påføring av bunnstoff som medfølger i småbåthavner. Klager viser til at det har vært en stor utbygging av Kobbernaglen småbåtforening de siste 5-6 årene og at naboeiendommen Håkonsen Eiendom AS (Folkedal Slip) blant annet leier ut sin eiendom til båtklubben Karmøy Fabrikker. Klager anfører at Statsforvalteren må innhente miljøkartlegging og risikovurdering ift. aktivitetene ved disse lokaliteten før det utarbeides en eventuell tiltaksplan i sjø.

Klager opplyser videre at det er ryddet opp både på land og i sjø ved klagers eiendom og det er ingen verftsaktivitet igjen klagers eiendom. Sluttrapport fra arbeidene ble sendt inn i 2017 og klager mottok tilbakemelding fra Fylkesmannen i Rogaland om at rapporten er tatt til etterretning og at saken avsluttes. Klager mener at det kan oppfattes som om Statsforvalteren ikke har fått med seg og studert de siste dokumentene.

Klager nevner også at:

- Klager ikke har mottatt brevet som ble sendt 14. desember 2020 fra Statsforvalteren der det bes om opplysninger om hva som er gjort av evt. tiltak og status for fremtidig aktivitet på eiendommen, og har derfor ikke fått anledning til å svare på dette.
- Varselet ble sendt ut i fellesferien og COWI som bistår i saken avviklet ferie da.
- Det var kort saksbehandlingstid mellom svar på varsel og pålegg om tiltaksplan.

Statsforvalterens merknader

Statsforvalteren anser at det er utført en helhetsvurdering av forurensningssituasjonen i Karmsundet (Stølebukta) og viser til tiltaksplan for forurensede sedimenter i Karmsundet fra 2003, undersøkelser av Karmsundet gjennomført av NIVA i 2008 knyttet til påvirkning fra Hydro Aluminium Karmøy og tiltaksrettet overvåking i 2017 knyttet til påvirkning fra FMC Biopolymer AS.

Statsforvalteren vurderer at Karmsund Maritime Eide AS og Stølebuktvegen Eiendom AS er de to største aktørene i Stølebukta som trolig har bidratt vesentlig til forurensningen i antatt influensområde. Statsforvalteren viser til at de har pålagt begge å utarbeide tiltaksplan for sjøområdet for å få en mer helhetlig vurdering av sjøområdene nær de to eiendommene hvor det tidligere har vært slipp- og verftsaktivitet.

Statsforvalteren skriver at de har vurdert at bidraget av forurensningen til sjøbunnen fra verftsvirksomheten på Karmsund Maritime Eide AS og Stølebuktvegen Eiendom AS trolig er vesentlig større enn bidraget fra Kobbernaglen småbåtforening og Håkonsen Eiendom AS (Folkedal Slipp). Statsforvalteren viser til at, ut fra historiske flybilder, er Karmsund Maritime Eide AS og Stølebuktvegen AS aktørene som har hatt slipp lengst i Stølebukta. Videre skriver Statsforvalteren at småbåthavnen er lokalisert et stykke unna Karmsund Maritime Eide AS, og har hatt båtplasser siden 1984. Statsforvalteren mener at det derfor er lite sannsynlig at småbåthavnen er ansvarlig for forurensningen ved Karmsund Maritime Eide AS. Statsforvalteren viser også til at sedimentprøven tatt utenfor Håkonsen Eiendom AS generelt viser noe lavere nivåer av miljøgifter sammenlignet med prøver tatt nærmere det tidligere slippområdet til Karmsund Maritime Eide AS.

At utfyllingen skulle være tilstrekkelig som tiltak i sjøbunnen og at saken er avsluttet mener Statsforvalteren trolig bygger på en misoppfatning av ordlyden i Statsforvalterens tilbakemelding på sluttrapporten for utfyllingsarbeidene.

Utover dette viser vi til Statsforvalterens vurdering av klagen i klageoversendelsen av 28. september 2021.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Etter Miljødirektoratets vurdering er denne saken ikke tilstrekkelig opplyst til at det er grunnlag for å fatte vedtak om tiltaksplan. Vårt syn er at forurensningens omfang og utstrekning på sjøbunnen må kartlegges nærmere gjennom ytterligere undersøkelser før det eventuelt utarbeides en tiltaksplan for opprydding i sjøbunnforurensningen. Rapporten fra 2012 viser at det er målt stoffer i høye konsentrasjoner også i prøver tatt ytterst i området som COWI har definert som influensområde. Forurensningen i området er derfor trolig ikke avgrenset, og strekker seg etter vår vurdering sannsynligvis ut over det undersøkte området. Hvis disse forholdene ikke er godt kartlagt, er risikoen stor for at det planlegges oppryddingstiltak i et område som kan bli rekontaminert fra omkringliggende forurensning.

På bakgrunn av dette opphever vi Statsforvalterens vedtak saken og sender saken tilbake for ny behandling, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Etter dette er det ikke nødvendig å gå nærmere inn på de øvrige klageanførlene.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Cecilie Kristiansen
seksjonsleder

Kopi til:
STATSFORVALTAREN I ROGALAND
STØLEBUKTVEGEN EIENDOM AS
KARMØY KOMMUNE